

HOOLDUS- JUHEND

Linnamööbli toodete pikaeealisus ja kestev ilu peitub ühelt poolt vastupidavates ning kvaliteetsetes materjalides, teiselt poolt regulaarses hoolduses. Ekstreemseid ilmastikumuutusi ning suurt kasutuskoormust taluvad tooted kipuvad ajapikku määrduma ning tuhmuma.

Et hoida linnamööbel pikaajakselt sama värskena, nagu see oli otse meie juurest tulles, on toodetele vaja teostada regulaarseid hooldusi. Iga-aastane kevadine hooldus hoiab toote ilusana ning pikendab toote eluiga mitmete aastate võrra.

**Antud hooldusjuhend kirjeldab, kuidas teostada hooldust Extery toodete materjali-
valikus oleva puidu ja metalli pindadel:**

1. Puitpinnad

- 1.1 troopiline puit
- 1.2 termo-töödeldud saar
- 1.3 värvitud mänd

2. Metallpinnad

- 2.1 roostevabast terasest pinnad
- 2.2 kuumtsingitud terasest pinnad
- 2.3 cor-ten terasest pinnad

3. Kuumtsingitud terase pinnakatted

- 3.1 pulbervärvitud pinnad
kuumtsingitud terasel
- 3.2 anti-graffiti lakk

1. Puitpindade hooldus

Puit on elav materjal, mis aja jooksul ning sõltuvalt ilmastikuteguritest muudab enda välimust. Puidu esteetilise välimuse säilitamiseks ning materjali tehniliste omaduste pikaajalise kestvuse tagamiseks on oluline pindu korrapäraselt hooldada.

Hoolduse sagedus sõltub paikade asukohast linnaruumis, kuid keskmiselt võiks hooldust läbi viia vähemalt 1 kord aastas kevadel. Hoolduse puudumisel puidu toon tuhmub ning muutub ajajooksul halliks. Oluline on teada, et puidu tooni tuhmumist ei loeta kvaliteedi defektiks.

1.1 Troopiline puit

Troopiline puit on tihti välistingimustes eelistatud puidumaterjal just oma kvaliteedi, vastupidavuse ja stabiilsuse poolest. Lisaks oma tugevusele ja kvaliteedile on troopiline puit väga unikaalse välimusega. Töötlemata troopiline puit on värskena helepruun, õrna roosaka alatooniga. Aja jooksul muutub troopilise puidu toon hõbehalliks. Troopiline puit on struktuurilt väga tihe. Suure tiheduse tõttu ei ime troopiline puit õli sisse vaid õli jääb puidu pinnale, mistõttu kulub pinnale kantud õli ebaühtlaselt ja laiguliselt maha. Antud põhjusel meie ka troopilist puitu ei õlita, vaid pakume seda naturaalsena.

Meie valikus olev troopiline puit on alati FSC märgistusega.

Troopiline puit on suhteliselt hooldusvaba puit. Puidu esteetiliste omaduste säilitamiseks piisab, kui puidu pind puhastada mustusest vähemalt üks kord aastas kevadel.

Pinna puhastamine mustusest

Vähemalt kord aastas, soovitatavalt kevadel, pese puidu pind puhta voolava vee ja käsna ning vajadusel kasuta seebivett või õrnatoimelist puhastusvahendit. Suurema mustuse puhul võib kasutada ka liivapaberit karedusega alates P100.

Vajaminev:

- Pesuvahend (seebivesi või õrnatoimeline puhastusvahend)
- Voolav vesi / survepesu
- Puhastuslapp, pesušvamm või hari

1.2 Termotöödeldud saar

Termotöödeldud saare headus seisneb tema vastupidavuses, ilus, mõõtmete stabiilsuses, keskkonnasõbralikkuses ning kvaliteedis. Termotöötlus on arvuti teel juhitud puidu kuumutamise protsess mis muudab puidu rakustruktuuri – niiskus, bakterid ning happed viiakse puidust välja. Taoline toitainevaene puit ei ole sobilik kasvulava seenhaigustele, mädanikele ja hallitusele ning see peab keskkonna-mõjudele oluliselt paremini vastu. Termotötluse käigus muutub puidu struktuur kogu materjali paksuses ning puit on iseloomulikku pruuni värvi ka seestpoolt. Õlitatud termotöödeldud saare toon on sügavpruun.

Et termotöödeldud saare värsket välimust hoida, soovitame kord aastas kevadel viia läbi puidu hooldus pinna puhastamise ja õlitamise näol.

HOOLDUSE ETAPID:

1. Puitpinna puhastamine mustusest

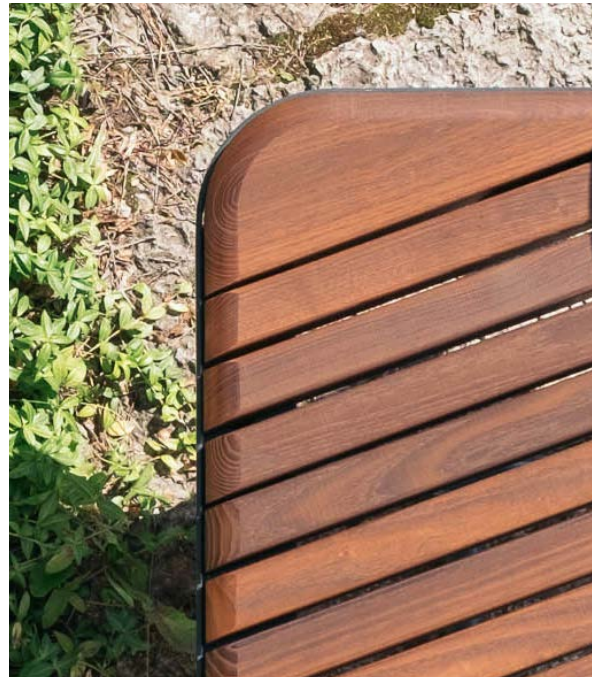
Parima tulemuse saavutamiseks tuleb puidu pind enne õlitamist mustusest puhastada ja varasem töötluskiht eemaldada.

Puhastuseks sobib õrnatoimeline puhastusvahend. Puhasta puidu pind ning loputa voolava veega. Et uue hoolduse tulemus võimalikult ühtlane saavutada, tuleks puidu pinnale peale pesu jäänud vana töötuse kiht liivapaberiga maha lihvida ning lihvimisest jäänud tolmu niiske lapiga eemaldada.

Vajaminev:

- Pesuvahend (seebivesi või õrnatoimeline puhastusvahend)
- Voolav vesi / survepesu
- Puhastuslapp, pesušvamm või hari
- Liivapaber, karedus P120

Lase pinnal peale puhastust paar tundi kuni 1 päev kuivada (sõltuvalt ilmast), seejärel jätkka õlitamisega.

2. Puitpinna õlitamine

Enne õli pealekandmist tuleb õli purgis hoolikalt läbi segada, et kõik ühendid oleksid hästi segunenud.

Õli kanda puidu pinnale puhta svammiga või fliislapiga. Jälgi kindlasti, et õli ei saaks liiga palju. Üleliigse õli puhul käi puit kuiva lapiga üle, et tulemus oleks ühtlane. Metallpindadele sattunud õli puhasta lapiga koheselt. Kuivanud õli metallilt enam maha ei tule.

Vajaminev:

- Osmo õli 010 või Tikkurila Valtti Kaluste- ja Terassiõljy, toon: pruun
- Švamm või Osmo fliisist õlilapp õli pealekandmiseks

Lase pinnal enne kasutust vähemalt 4 tundi kuivada.

Töötingimused:

Hooldusõlituse ja kuivamise ajal on oluline jälgida järgnevat:

- õhutemperatuur minimaalselt +5°C;
- suhteline õhuniiskus peab olema alla 80%;
- õlitamist ei tohi teostada vihma ja lauspäikesega.

1.3 Värvitud määnd

Sõltumata värvitüübist või toonist, vajab ka värvitud puitpind hooldust. Värvitud määndi seisukorra hindamine ja hooldus tuleb läbi viia vähemalt 1 kord aastas.

HOOLDUSE ETAPID:

1. Pinna puhastamine mustusest

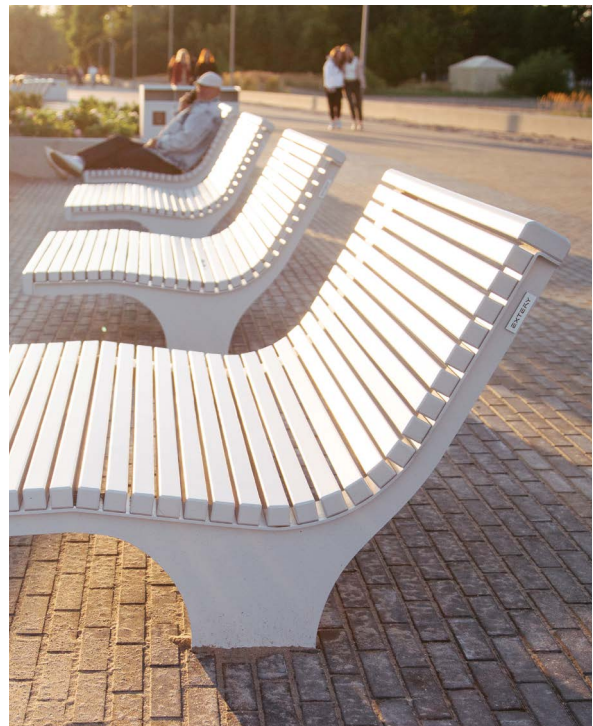
Vähemalt kord aastas, soovitatavalt kevadel, pese värvitud pind puhta voolava vee ja käsnaga ning vajadusel kasuta seebivett või õrnatoimelist puhastusvahendit.

Värvi ja graffiti eemaldamiseks kasuta tugeva-toimelist puhastusvahendit. Kui antud meetod ei toimi või kahjustab värvitud pinda, soovitage jätkata nagu on punktis nr. 2 kirjeldatud.

2. Täkete ja vigastuste parandamine

Hindamisel ilmnunud täkked ja värvikahjustused tuleb likvideerida, et vältida puidu sisse tekkivat mädanikku. Käitu järgnevalt:

- Vigastatud ala kraabi selleks ettenähtud kaabit-saga või lihvi liivapaberiga ühtlaseks. Soovitatav karedus P180–220.
- Lihvitud ala puhasta tolmust vee ja käsnaga, vajadusel kasuta seebivett. Loputa ning lase pinnal korralikult kuivada.
- Värvi alt välja ilmunud puidupind töötle enne värvimist puidukaitse immutusvahendiga ning lase kindlasti kuivada. Puidu sisse jäänud niiskus võib tekitada puidus mädanikku.
- Vigastatud ja töödeldud ala kata sobivat tooni välitingimustes mõeldud värviga. Vajadusel kanna 2 kihti värvi. Lase esimesel värvikihil korralikult kuivada enne, kui kannad peale teise värvikihi.

* Värv kanna peale pintsliga või püstoliga.

Enne värvima asumist on oluline teada:

- Enne puitpindade värvimist tuleb värv purgis hoolikalt läbi segada.
- Õhutemperatuur peab olema vähemalt +5 kraadi ja õhuniiskus alla 80%.
- Vältida tuleb otsese päikese käes värvimist. Lauspäikese käes värvi peale kandmisel toimub liiga intensiivne kuivamine, mille tulemusel kannatab värvikihi vastupidavus.

2. Metallpindade hooldus

Hoolduse tihedus: vähemalt 1 kord aastas.

Metallpindadele hooldust läbi viima hakates teosta esialgu visuaalne hindamine ning kontrolli eelnevalt:

- Kas leidub lahtiseid või logisevaid detaile. Vajadusel pinguta kinnitused.
- Kas tootel esineb suuremaid kahjustusi. Vajadusel küsi tootjalt asendusdetaile.
- Veendu, et hoolduse läbiviimise ajal jääks õhutemperatuur vahemikku +5 kuni +35 kraadi.

2.1 Roostevabast terasest pinnad

Roostevaba teras on äärmiselt tugev ning suurepärase omadustega. Olenemata väga headest omadustest on vaja ka roostevaba terase pinda regulaarselt, vähemalt 1 korda aastas, hooldada.

HOOLDUSE ETAPID:

1. Visuaalne kontroll ja hindamine

Hinda toote pinna seisukorda ning kontrolli kinnitusi. Vajadusel pinguta.

2. Roostevaba terase pinna puhastamine mustusest

- tolmu ning pori eemaldamiseks kasuta seebivett või õrnatoimelist puhastusvahendit. Loputa puhta voolava veega.
- raskemate plekkide jaoks kasuta olemasolevaid koduseid puhastusvahendeid. Loputa pind puhta voolava veega.

- määride- ja õliplekid eemalda alkoholipõhjal valmistatud puhastusvahenditega. Loputa pind puhta voolava veega.
- Kui toote pinnal on värvi või graffitiga vandaalitsevad kasuta spetsiaalseid graffiti eemalduseks mõeldud vahendeid.

Puhastusel väldi kindlasti: Abrasiivseid tööstuskemikaale ja/või soolhappeid sisaldavaid kemikaale (HCl).

2.2 Kuumtsingitud terasest pinnad

Kuumtsingiga kaetud teras on väga vastupidav ning sobilik välitingimustesse. Teras kuumtsinkimine on protsess, mille käigus kaetakse tooted tsingikihiga. Kahjustamata tsingitud pind tagab tootele paljudeks aastateks roostevastase kaitse. Tsingi reageerimisel õhus sisalduva hapnikuga moodustub tsinkoksiid, mis reageerib õhus sisalduvate veemolekulidega, moodustades tsinkhüdrosiidi. Tsinkhüdrosiidi reageerimisel süsinikdioksiidiga tekib läbilaskmatu, väga püsiv ja lahustumatu tuhm hall tsinkkarbonaadi kiht, mis katab selle alla jäävat tsingikihti väga tihedalt, takistades selle korrodeerumist. Et kuumtsingitud pinnad püsiks pikalt vastupidavad ja ilusad on vajalik regulaarne pinna hooldus vähemalt 1 kord aastas.

HOOLDUSE ETAPID:

1. Visuaalne kontroll ja hindamine

Hinda toote pinna seisukorda ning kontrolli kinnitusi. Vajadusel pinguta.

2. Kuumtsingitud terasest pinna puhastamine mustusest

- tolmu ning pori eemaldamiseks kasuta seebivett või õrnatoimelist puhastusvahendit. Loputa puhta voolava veega.
- **määrde- ja õliplekid** eemalda alkoholipõhjal valmistatud puhastusvahendiga. Loputa kindlasti puhta veega.
- Kui toote pinnal on **värvi või graffitiga** vandaalitsevad kasuta spetsiaalseid graffiti eemalduseks mõeldud vahendeid.

Puhastusel väldi kindlasti:

igasuguseid kaabitsaid ja karestavaid vahendeid, sest need võivad tsingitud pinda kahjustada ning vähendada roostevastast kaitset.

Oluline teada: Pinnal tekkiv hallvalge oksiidikiht ehk valge rooste ei ole mustus ega defekt, mis tuleks tingimata eemaldada. Valge rooste ei kahjusta ega nõrgesta toote pinda. Soovi korral võib kihi survepesuga eemaldada.

2.3 Cor-ten terasest pinnad

Cor-ten on ülitugev ehitusteras, millel on erakordne ilmastikukindlus. Cor-ten teras on peaaegu puhas süsinikteras, mida on vaid veidi legeerida, et tekitada selle pinnale paatinast kaitsekiht ilmastiku talumiseks. Paatinakiht on algselt punakaspruun (rooste sarnanev toon), muutudes aja jooksul tumedamaks. Tööstuslikes ja agressiivsemates keskkondades moodustub paatina terasele kiiremini ja tumeneb rohkem kui puhastes maakeskkondades. Kaitsev paatinakiht ei saa siiski tekkida, kui terase pind on pidevalt niiske või määrdunud. Pindade puhtana hoidmiseks piisab sageli vaid vihmajust.

HOOLDUSE ETAPID:

1. Visuaalne kontroll ja hindamine

Hinda toote pinna seisukorda ning kontrolli kinnitusi. Vajadusel pinguta.

2. Cor-ten terase pinna puhastamine mustusest

Kõik mustuse jäägid, mida vihmavesi ei suuda ära pesta, saab eemaldada pehme harja, nõrga neutraalse seebi või pesuaine ja vee või kõrge survepesu (kuni 100 baari).

Loputage hoolikalt ülevalt alla, et eemaldada kõik seebijäägid.

Puhastusel väldi kindlasti:

igasuguseid kaabitsaid ja karestavaid vahendeid – harjamist, liivapaberiga töötlemist või muud mehaanilist töötlemist. Lubatud ei ole kasutada ka happelisi või aluselisi puhastusvahendeid.

3. Kuumtsingitud terase pinnakatted

Kuumtsingitud teras pulbervärviga kaetuna omab ülimalt vastupidavust niiskusele ning sellest tulenevale korrosioonile. Graffiti lakk muudab toote pinnad lihtsasti puhastatavaks ning hoiab toote algset välimust kauem. Olgugi, et pinnakatted on terase pinna kaitseks, on vajalik ka pinnakatteid puhstada ja hooldada.

3.1 Pulbervärvitud pinnad kuumtsingitud terasel

Linnaruumis annab pulbervärv kuumtsingitud terasele pikaajalise korrosioonikaitse ning hoiab toote esteetilisi omadusi kauem. Et toote omadusi võimalikult kaua ilusana hoida on vajalik pinna regulaarne hooldus vähemalt 1 kord aastas.

HOOLDUSE ETAPID:

1. Visuaalne kontroll ja hindamine

Hinda toote pinna seisukorda ning kontrolli kinnitusi. Vajadusel pinguta.

2. Pulbervärvitud pinna puhastamine mustusest

- tolmu ning pori eemaldamiseks kasuta seebivett või õrnatoimelist puhastusvahendit. Loputa pind puhta voolava veega.
- raskemate plekkide jaoks võib kasutada olemasolevaid kodused puhastusvahendeid. Loputa pestud pinnad puhta voolava veega.
- värvi või graffiti puhul on vajalik kasutada spetsiaalseid graffiti eemalduse vahendeid (näiteks: 3M GR1500) ja madala survega survepesu. Graffiti eemaldajaga ole hoolas, et mitte kahjustada värvi pinda. Juhul, kui antud meetod ei toimi või on värvitud pind saanud kahjustada, jätkka nagu punktis 3. on kirjeldatud.

3. Kahjustused ja kriimud toote pinnal

- Kahjustatud ala kraabi selleks ettenähtud kaabitsaga või lihvi liivapaberiga ühtlaseks. Soovitatav karedus liivapaberile on P180–220.
- Lihvitud ala puhasta tolmust vee ja käsnaga, vajadusel kasuta seebivett. Loputa ning lase pinnal korralikult kuivada.
- Kuivanud ja puhtale töödeldud pinnale kannu piisavas koguses sobivat tooni välitingimustesse mõeldud värvi. Vajadusel kannu värvi kaks kihti. Lase esimesel värvikihil korralikult kuivada enne, kui kannad peale teise värvikihi. Veendu, et värvitav pind oleks kuiv.
- Värv kannu peale pintsliga või püstoliga.

3.2 Antti-graffiti lakk

Pulbervärvitud toodete kena välimuse säilitamiseks ja hoolduskulude vähendamiseks võib toote pinnale lisada täiendava kaitsekihi. Kõrvalefektina lisab lakk läiget, mistõttu valmistootede pind ei ole matt, olenemata valitud pulbervärvi tüübist. Anti-graffiti vahendiga lakkimise protsess toimub sarnaselt pulbervärvimisega. Lakk on polüuretaanipõhine ning selle töötlemisprotsessi käigus eraldub tõkestav aine.

Selline lahendus on välja töötatud, võimaldamaks enamuse graffitivormide lihtsat ja kiiret eemaldamist ning seda soovitatakse kasutada kohtades, kus on kõrgendatud nõuded graffitile vastupidavuse osas. Tüüpilised kasutuskohad on näiteks rongis, trammis ja bussis kasutatavad tooted, bussiootepaviljonid, koolimööbel ja –vahendid, pargi- ja linnamööbel, aiamööbel, teeviidad, aiad ja avalikud hooned.

Juhend erinevat tüüpi mustuse eemaldamiseks antti-graffiti lakilt:

Mustus	Puhastusvahend
Emailvärv – pihustatav (sprei)	90% denatureeritud alkohol, atsetoon, triklooretüleen.
Veepõhine marker	Hõõru puhta lapiga.
Püsimarker	90% denatureeritud alkohol, denatureeritud alkoholi ja lahusti 1:1 segu, atsetoon, triklooretüleen, tetraklooretaan.
Huulepulk	Hõõru puhta lapiga.
Kingaviks	Hõõru puhta lapiga.

